

1,3

kg woog een zwarte reuzentruffel, die in 2012 op een markt in Dordogne opdook. Hij geldt als de grootste die ooit in deze streek werd gevonden.

5

pk overstijgende bootmotoren zijn op de Dordogne pas vanaf Bergerac toegestaan. Zo blijft de bovenloop van de rivier paradisijselijk rustig.

10

dorpen van het departement dragen het label van de 'plus beaux villages de France'. Alleen het departement Aveyron bezit meer van de 'mooiste dorpen van Frankrijk'.

12

van circa 50 grotten met prehistorische gravures en schilderijen zijn toegankelijk voor het publiek.

40

procent van Dordogne is nog bedekt met loofbos. Van de cultuurgewassen zijn wijn, maïs en tabak van belang.

42

graden celsius bedroeg de hoogste ooit gemeten temperatuur, opgetekend vlak bij Bergerac. Aan de andere kant van de schaal was het record 22 graden onder nul in het noordoosten.

89

luit het nummer van de snelweg van Bordeaux, die sinds 2008 als enige de Périgord doorsnijdt, terwijl de oudere A 20 (Parijs-Toulouse) enige afstand bewaart.

483

km meet de loop van de Dordogne tussen de bron bij Puy de Sancy en de samenvloeiing met de Garonne.

672

agrarische bedrijven in de Dordogne hebben zich toegelegd op biologische teelt - daarmee staan ze op de zesde plaats in Frankrijk.

1500

kastelen telt de regio. Saint-Pierre (Petrus) wilde ze volgens de legende eigenlijk over heel Frankrijk verdelen, maar doordat onderweg de voorraadzak openscheurde, kwamen de meeste in de Périgord terecht.

12.000

ha land zijn met bergeracwijnen beplant, meestal op kleine percelen. Er worden 360.000 hl rode wijn, 250.000 hl witte wijn en 23.000 hl rosé geproduceerd.

2000
op het steen geschilderde of erin gegraveerde tekeningen vond men in Lascaux.

30.000

jaar is het - voor zover wij weten - geleden, dat vroege mensen van het type Cro-Magnon hun doden onder overhangende rotsen aan de Vézère begroeven en in grotten eerste tekeningen achterlieten.

400.000

bezoekers ontvangt men jaarlijks in Lascaux IV, de replica van de originele grot met rotsschilderingen, die in 1940 werd ontdekt en in 1963 vanwege 'schade door ademlucht' voor het publiek werd gesloten.

Het kompas van de Dordogne, Périgord

15 manieren om je onder te dompelen in de streek

5

Op de tweewieler met Lawrence – van Jumilhac naar Hautefort

In 1908 fietste de Engelse student Thomas Edward Lawrence van Castillon naar Châlus, een traject van 200 km. Niet heel spectaculair – behalve dan dat deze student Lawrence of Arabia zou worden en dat hij in de voetsporen van Richard Leeuwenhart trad. Een goede reden om deze Lawrence te volgen.

Laten we de jongeman een deel van het traject achterna gaan, rond de 40 km, en daarbij drie kastelen aandoen. Koning Leeuwenhart viel alle drie aan, voordat hij bij Châlus door een kruisboogschutter werd geveeld. Je krijgt een goede raad: je zou in de Périgord gemakkelijk ook 30 of 300 châteaux kunnen bezoeken. Je doet jezelf echter een groot plezier een dergelijke tocht te beperken, bijvoorbeeld tot Jumilhac, Excideuil en Hautefort.

Absoluut absolutistisch

Kantelen en pekneuzen, ophaalbruggen en verdedigingstorens – zo hoort een middeleeuwse burcht eruit te zien. Dan zal Lawrence teleurgesteld zijn geweest, ook in **Jumilhac-le-Grand 1**. Kijken we vanaf de mairie naar beneden via de brede laan naar het château, dan is dat verheven, maar op een barokke manier. De oude vesting, waar Richard Leeuwenhart oprukte om die op zijn tegenstander Filips II te veroveren, werd veelvuldig verbouwd en is nu een pronkstuk uit een absolutistisch tijdperk – compleet met lusthof. Dat zorgt voor een theatrale sfeer, akoestisch op te roepen door muziek van de vroegere hofcomponist Jean-Baptiste Lully. Dan maar oordoppen in en op de pedalen.

Bij het kasteel rechtsaf het terrein af richting Thiviers. Het wordt landelijk en prachtig, eerst op de D 78, dan linksaf de D 79 op, in Le Bourg de D 67 en ten slotte via de D 77 naar het volgende etapedoel.

Excideuil 2 wordt na circa 23 km bereikt. Van het château, dat nog vleugels uit de Leeuwenhart-tijd heeft bewaard, kwamen donjon en logis als mooiste bouwelementen in privé-eigendom en kunnen niet bezichtigd worden. Ter compensatie zijn er in het dorp enkele mooie oude huizen en (na sluiting van het legendarische Kitsch Kafé) nog steeds geschikte cafés en restaurants voor een tussenstop.

Schitterend filmdecor

Verder gaat de tocht over de D 67 door bossen naar het 9 km verderop gelegen **Tourtoirac 3** met abdijruïne en druipeengrot, waar uiteindelijk de D 5 naar **Hautefort 4** (nog eens 8 km) aftakt. Het onoverzienbare gebouw boven de plaats is het grootste barokke kasteelcomplex van Zuidwest-Frankrijk. Toen hier nog de middeleeuwen regeerden, was er de kasteelheer en troubadour Bertran de Born, die tegen Richard Leeuwenhart samenzwoer, wat hem en zijn kasteel niet goed bekwam. Grondiger was evenwel de barokke

Een *vue imprenable*, een 'ongehinderd vergezicht', garandeert de heteluchtballon. Deze blik biedt **Escapade Montgolfière 2** voor Château Hautefort aan, waar de luchtreis begint (Le Bichet, 19350 Juillac, tel. 06 83 43 36 01, www.montgolfiere.fr, vanaf € 180).

Droog op pad: goede planning heeft nog niemand geschaad en is juist bij deze tocht hoogst noodzakelijk.

Frisse lucht onder eikenloof en als groet een luid drierwef boe.

12

Bakers Bananenrokje – bezoek aan Château des Milandes

De audioguide is verplichte kost bij binnenkomst. En wie hem gebruikt, wordt meteen verpletterd door een schier eindeloze familiekroniek. Daarbij volstaat het te weten dat Château des Milandes in 1489 werd gebouwd. Want het boeiende deel van de kasteelgeschiedenis begint pas in 1938 met de revuester Josephine Baker.

Politieke correctheid was niet de sterkste kant van het Parijse varietétheater Folies Bergère. Volledig onbekommerd ontwikkelde de graficus Paul Colin het idee voor een kledingstuk, dat ons als kroon op het racistisch gedachtegoed lijkt te willen presenteren. Dit stuk stof heeft zijn weg naar de 'Grand Salon des Robes' van Château des Milandes 1 gevonden en stelt onder alle daar getoonde kostuums het luidst de vraag naar het wezen van zijn draagster: het bananenrokje, waarin Baker vanaf 1926 de 'Dagelijkse Waanzin' (*La Folie du Jour*) danste.

Laat ons je badwater slurpen

Of Josephine met zich liet spelen of zij met het publiek speelde, laten we aan ieders interpretatie over. Het staat buiten kijf dat Pepito Abatino, een van haar vijf echtgenoten, de perfecte vercommercialisering van erotiek en exotiek beheerste en Baker in alle gekkigheid meeding. Van de haarversteviger *Bakerfix* tot de huidkleuringslotion *Bakerskin* zijn in het kasteel de producten verzameld, waarmee de ster geld verdiende. In 1938 huurde Baker Château Milandes, negen jaar later kocht ze het en zette het Interieur op zijn kop. Geen zaal maakt dat zo duidelijk als de 'zwart-gouden badkamer'. Tot op heden bevleugelt die de fantasieën zo zeer, dat hij wegens ontelbare pogingen tot diefstal alleen nog door glazen wanden mag worden bekeken. Het daar beschikbare water uit de leiding was net als elektriciteit een verworvenheid, die Baker als eerste mogelijk maakte – voor het eerst in de Périgord ook voor het nabije dorp Les Milandes.

W
WATER-
SPELEN

Het spel met het water is een bijzonderheid van de **slottuin** 2 van Château des Milandes. Hij werd in de vroege 20e eeuw, door Jules Vacherot (1862-1925) aangelegd en tot 2016 grondig gerestaureerd. Aan Vacherot, de chef-tuinarchitect van de stad Parijs, worden ook de tuincomplexen rondom de Eiffeltoren toegeschreven.

Activiste, filantrope, sekssymbool

Het leven op Milandes, vooral in oorlogstijd, gaf de gekkigheid van de gouden jaren 1920 een zekere aarding, waaraan de bovenste verdieping van het kasteel is gewijd. Onder een indukwekkende dakstoel maakt de 'Salle de la Résistance' je vertrouwd met Bakers werk voor het verzet, haar tijd als oorlogspilote en haar inzet voor joodse vluchtelingen. De 'Kamer van Akio' herinnert aan haar 'Regenboogfamilie', die ze in 1950 stichtte: twaalf weeskinderen uit vijf werelddelen, die op Milandes nieuw geluk zouden ervaren. Binnen het kader van een jarenlange renovatie van het kasteel werd in de torenkamer toch nog een keer de tijd in de Folies Bergère herdacht. Omgeven door naaktfoto's, die Colin van de 'zwarte parel' nam, rekt zich een levensechte pop ongegeneerd uit in herinnering aan de charleston, die deze met rollende ogen en een wisseling van X-O-benen vertolkte.

Deze tekening toont Josephine Baker in 1930 in een van haar gewaagde kostuums, waar ze beroemd om was.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Château des Milandes 1: 24250 Castelnau-la-Chapelle, tel. 05 53 59 31 21, www.milandes.com, half juli-eind aug. dag. 9.30-20, mei-half juli, sept. 9.30-19, apr., okt. 10-18.30, half feb.-half mrt. 14-18, begin-half nov. 10-18, half dec.-begin jan. 13.30-18.30 uur, € 11. Roofvogelshow (bij toegang inbegrepen) juli/aug. 11, 14.30, 16, 17.30, apr.-juni,

sept. 11.15, 15, 16.30, okt. 11.15, 15.30, nov. 15 uur

SEIZOEN VOOR PRIMA KOST

Een select middagmaal met lekkernijen uit de streek is verkrijgbaar van apr. tot begin nov. in de bij het slot horende **Brasserie** 1 (12-15, juli/aug. tot 16 uur).

Uitneembare kaart: F 5